



Podmolí

Kraj: Jihomoravský

Správní obvod: Znojmo

Nadmořská výška: 402 m n. m.

Počet obyvatel: 162

Adresa URL: www.podmoli.cz

Okres: Znojmo

GPS souřadnice: 48.850639N, 15.940067E

První pís. zmínka: 1191 (833 let)

PSČ: 669 02

Historie obce Podmolí

Nejstarší historie

Jak dokládají archeologické nálezy, byl zdejší kraj osídlen již v dobách mladší doby kamenné. Další nálezy pak dokládají osídlení oblasti i v době bronzové - z této doby také pochází opevnění (val a příkopy tesané do skály), vybudované na Šobesu. Prokázat se podařilo rovněž osídlení z doby římské (2. století n. l.) a příchod Slovanů. Kdy přesně byla obec Podmolí založena, se nám již dnes přes závoj staletí asi nepodaří zjistit. O vsi se objevuje zmínka již z roku 1191, podle které bylo Podmolí darováno knížetem Vladimírem louckému klášteru. Tato zpráva však nebyla potvrzena.

O názvu obce

Název obce je slovanského původu, původně snad označoval místo podemílané vodou, tedy Podmolí. Německý tvar Baumöhl vznikl pravděpodobně pouze na základě zvukové podobnosti. Název v průběhu staletí prošel vývojem - k roku 1226 se tak obec objevuje pod označením Pomol, roku 1532 Pomyl nebo roku 1628 Bommol.

14. - 17. století

Roku 1358 sichtěl moravský markrabí Jan Jindřich Lucemburský postavit nad řekou Dyjí Nový Hrádek. Za tímto účelem si tak s louckým opatem vyměnil majetek. Opat tehdy markrabímu postoupil vsi Lukov, Podmolí a Stazměřice s územím nad řekou Dyjí, Jan Jindřich klášteru na oplátku věnoval obec Bantice. Podmolí se nakonec louckému klášteru po tři čtvrtě století opět vrátilo. Stalo se tak přesně v roce 1433 za panování Zikmunda Lucemburského. Ves byla také zabezpečena zvláštní listinou moravského markraběte Albrechta Rakouského. V průběhu 15. a 16. století se ve Znojmě a okolí začalo šířit protestantství, Podmolí však zůstalo katolické. I přesto ves značně doplatila na třicetiletou válku, která se v Evropě rozhořela v první polovině 17. století. Během války švédská vojska napadla Znojensko a Vranovsko a roku 1645 dobyla Nový Hrádek. Mnoho obyvatel tehdy zemřelo, další následně podlehl nejruznějším chorobám. Řada lidí v této době z kraje před válečnými útrapami raději uprchla a už se nevrátila. V kraji pak nastal nedostatek pracovních sil. Počet obyvatel v Podmolí tehdy klesl na polovinu, v letech 1667 - 1679 zde bylo obydleno pouze devatenáct domů. Obec se po válce také začala poněmčovat.

18. - 19. století

Podmolí bylo od počátku 18. století přifařeno do Lukova. V této době ves čítala 40 domů. Roku 1753 byl v Podmolí postaven kostel s názvem Kaple Bolesné Matky Boží. Roku 1784 císař Josef II. zrušil loucký klášter a Podmolí pak přešlo do majetku moravského náboženského fondu. Zde zůstalo do roku 1798, kdy bylo prodáno hraběti Aloisovi Ugartovi. U něj však nezůstalo nadlouho - ještě téhož roku hrabě Ugart Podmolí prodává zpět náboženskému fondu za 45 tisíc zlatých, ves tak byla spojena se statkem Lukovem. K



roku 1834 v Podmolí žilo 246 obyvatel.

O životě obce se dozvídáme řadu zajímavostí z místní kroniky. Ta k roku 1822 uvádí, že kraj postihlo velké sucho, které mělo v obci za následek bídu a dluhy. Lidé se však z tíživé situace vzpamatovali a mohl pokračovat další rozvoj obce. V roce 1825 byl za stodolami v Podmolí u Lukova posvěcen kříž. O dva roky později záznamy hovoří o požáru, který v obci zničil čtyři poslední domy směrem k myslivně. V 50. letech 19. století se zdejší kostel dočkal velkých oprav - byla opravena a vyzdobena celá kaple, také sem byly dodány nové lavice, byla obnovena tmavá malba a v roce 1856 byl vyspraven oltář Matky Boží. Hostinec Většina místních obyvatel se živila polním zemědělstvím a chovem dobytka, ostatní pracovali jako zedníci na stavbách. Během zimy pak lidé pracovali v lese. Z hospodářských plodin se zde pěstovaly především obiloviny, luštěniny, okopaniny, píce a také kukuřice. Téměř každý dům tu měl podíl na šobeské vinici. V obci bylo na dvacet větších sedláků.

Roku 1871 Podmolí zakoupil za 195 tisíc zlatých majitel zámku Karlslust František Josef Ausperk. Ve stejném roce obec požádala úřady o povolení výstavby vlastní školy. Její žádost však byla odmítnuta.

Podmolští však se svou snahou o vlastní školu nakonec přeci jen uspěli a stavba proběhla v roce 1873.

Kníže Ausperk nechal u obce v roce 1879 postavit oboru (o níž se vypravuje, že odtud se do Podyjí dostali mufloni) a na Liščí skále dal zřídit dřevěnou rozhlednu. V roce 1893 pak bylo rozhodnuto o zřízení hřbitova v Podmolí, obec do této doby vlastní hřbitov neměla. K roku 1890 žilo v obci 295 obyvatel, z toho jen 35 Čechů. Na přelomu 19. a 20. století bylo v Podmolí 58 domů.

20. století

Rozvoj, který obec zažívala v druhé polovině 19. století, ukončil příchod první světové války. Ta s sebou přinesla velké strádání - potraviny a další, dříve běžně dostupné předměty denní potřeby, byly k sehnání pouze na přídělí, které se neustále snižovaly. Z Podmolí navíc narukovalo 47 mužů na frontu. Jejich práci pak v obci musely zastat ženy a děti, což jejich situaci ještě zhoršovalo. Bída byla větší s každým rokem války, nehorší ze všeho však byla oznámení o padlých, která se začala vracet místo podmolských synů a otců.. Celkem ve válce položilo život sedm zdejších občanů. Cesta Kýženy mír přinesl až říjen roku 1918. Ani po válce se však doba příliš neuklidnila - po vyhlášení samostatného Československa byl totiž z jižní Moravy vytvořen samostatný Kraj Německého Rakouska. Oddělil se od zbytku země a za své hlavní město prohlásil Znojmo. Situace byla dosti napjatá, Lukov měl tehdy dokonce svou vojenskou pohotovost. Znojmo se stalo znovu českým městem až 16. prosince 1918. Dne 6. ledna 1919 pak bylo za účasti českého vojska zbaveno rakouské okupace. Následně byla i zdejší škola změněna z německé na českou. Poté, co se situace v kraji uklidnila, mohlo nastat období dalšího rozvoje. V Podmolí byla hned v roce 1919 zřízena mateřská škola, dále zde vznikla četnická stanice a pohraniční stráž. Zdejší škola byla tehdy vybavena i žákovskou knihovnou. O kulturu v obci pečoval německý kulturní spolek Kulturverband a český odbor Národní jednoty pro jihozápadní Moravu. Jejich členové zde sehráli řadu divadelních představení, zajišťovali různé oslavy a další akce. Po válce v Podmolí vznikl (vedle dříve založeného německého spolku) také český spolek dobrovolných hasičů. V roce 1925 byla zakoupena stavební parcela na Hájích, aby zde byla postavena nová česká základní škola, která by nahradila stávající, již chátrající budovu. K výstavbě však nakonec z finančních důvodů nedošlo, stará škola tak byla využívána i nadále. Od roku 1977 zdejší děti navštěvují školu v Mašovicích. V roce 1928 bylo v Podmolí zavedeno autobusové spojení se Znojmem. Ke stejnému roku je v obci uváděno šest radiopřijímačů. Ty musely prozatím hrát jen na baterie, avšak jen do roku 1931, kdy bylo Podmolí elektrifikováno. Zdejší občané elektřině zpočátku nevěřili, nebo na



její zavedení neměli peníze, proto se zde v prvních letech svítilo žárovkami jen v polovině domácností. Druhá polovina 30. let se v Čechách i na Moravě nesla ve znamení rostoucího napětí mezi českým a německým obyvatelstvem. V roce 1936 byly v Podmolí a v Milíčovicích uzavřeny německé školy, již po čtyřech týdnech však byly opět povoleny. Druhá světová válka v Podmolí zastavila veškerý vývoj a obyvatelé obce čekali řada těžkých let. Po roce 1945 pak začaly být postupně odstraňovány následky válečných událostí a život v obci se pomalu vrátil do starých kolejí.

